

**Het borgen van een brede opleiding
voor “de” toekomstige fiscalist:
een persoonlijke visie**

Een brede opleiding – de inhoud

- De fiscale breedte:
  - Vakgebieden zoals de loon- en inkomstenbelasting en erfbelasting zijn even relevant als de vennootschapsbelasting en het internationale belastingrecht.
  - Het leven bestaat niet alleen uit directe belastingen; indirecte belastingen en het (fiscale) bestuurs(proces)recht zijn in de basisopleiding onontbeerlijk.
  - Specialiseren komt later, maar snuffelen kan geen kwaad...
(zoals een verdieping in de BTW of het kennis maken met aanverwante vakgebieden als douane, Tax & Technology, Tax Assurance, Compliance, Transfer Pricing)

Een brede opleiding – de inhoud

- De academische breedte:
  - Een fiscale opleiding is geen liberal arts en kent van nature een strak programma.
  - Grondslagen en principes van belastingheffing en de rol van de overheid; de betekenis van de fiscaliteit voor het behalen van maatschappelijke doelstellingen
  - De basis van het Nederlandse privaatrecht mag niet ontbreken (waaronder goederen- en verbintenissenrecht, ondernemings- en faillissementsrecht, erfrecht en huwelijksvermogensrecht) en – voor juristen – strafrecht evenmin.
  - Interdisciplinair: bedrijfseconomie en openbare financiën / gedragseconomie

Een brede opleiding – het doceren

- Het uitdijende fiscale recht is niet zwart-wit noch in beton gegoten.
- Een diversiteit aan visies moet in universitaire onderwijsteams geborgd worden, ook voor toekomstige fiscalisten. Docenten uit de praktijk leveren daaraan een waardevolle bijdrage. Het is de balans die telt.
- Studenten dienen niet alleen het recht toe te passen: het uitleggen van een ‘vervloekte’ belastingstructuur om het onderliggende probleem te kunnen begrijpen is ook in de toekomst onvermijdelijk.

Een brede opleiding – tijdsdruk

- Een econoom of jurist in één jaar opleiden tot fiscalist lukt niet (meer) zonder compromissen te sluiten: tweedeling in Nederland.
- Academische vorming is niet voorbehouden aan de master; de vooropleiding (vaak een 3-jarige bachelor) is minstens even relevant.
- Studenten kiezen hun eigen toekomst en een eventueel specialisme; universiteiten leveren de fundering daarvoor, niet het 'eindproduct'.

Keuzes maken voor de toekomst

- Een voorbeeld: milieubelastingen
  - Maatschappelijk en politiek relevant
  - Steeds grotere financiële en budgettaire impact
  - Wetenschappelijk uitdagend (zowel voor economen als juristen)
  - Maar: in de uitvoering (vooralsnog) een nichegebied waar niet iedere fiscalist mee in aanraking komt noch structureel rekening mee hoeft te houden
  - Hoe ver moet de basisopleiding dan gaan? Wat ruilen we in?

Een brede opleiding – doelen

- 3 doelen voor startende universitaire fiscalisten (FR én FE), ongeacht hun toekomst binnen de advieswereld, de overheid of elders:
  - beschikken over een brede fiscale én juridische basiskennis ('de' praktijk leert/wil altijd meer...)
  - vanuit de expertise in staat zijn te opereren binnen een complementair team (met accountants, auditors, juristen, economen, data-analisten, technologen, beleidsmakers)
  - verder kunnen kijken dan het huidige recht en in staat zijn zich nieuw recht eigen te maken en over de wenselijkheid daarvan de discussie aan te gaan

De fiscalist van de toekomst is op de eerste plaats fiscalist...

Bedankt voor uw aandacht

Contact:

Raymond.Luja@maastrichtuniversity.nl